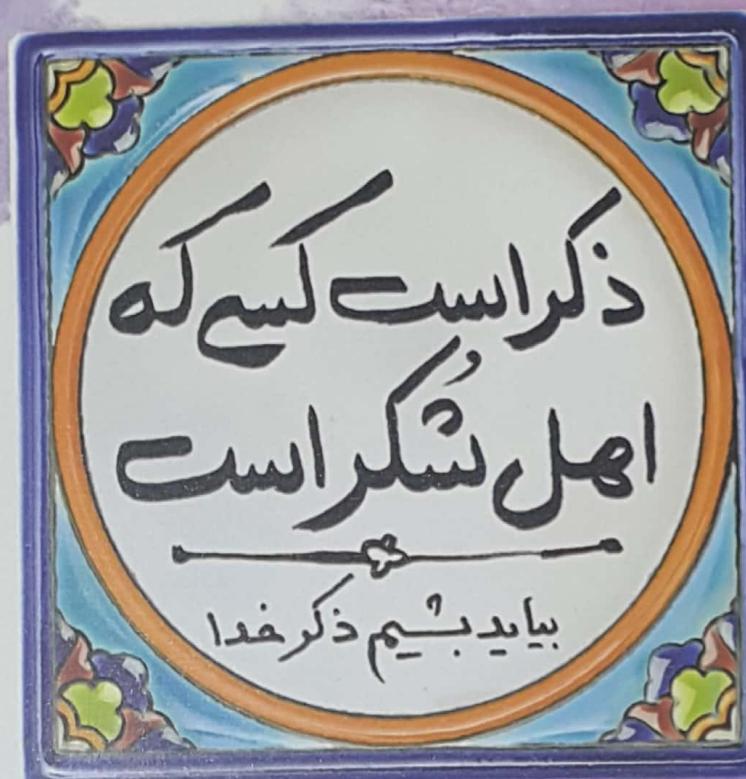

بیشان به کامان طعم سیرین بی فنالت را

بچشان به کاممان طهم شیرین بی مثال را

ذکر اسے لسی کہ
اہل نسکر اسے

باید بیم ذکر خدا

بعضیا ذکر هن، بعضیا ذکر هسن.

تو سینه دارم به اندازه چند تا آسمون حرف داری
آخه دلست به قدر چند تا روزگار غم و شادی چشیده
چشاست به پهنانی تاریخ، قضه های تلغی و شیرین دیده
کوشاست به اندازه چند تا دنیا، حرفای خوب و بد شنیده
چه قدر دوست دارم زیون واکنی و سفره دلست رو پیشمون پھن کنی.
از وقتی بلوکه بختیارین بندۀ خدا پاش رو به دنیا گذاشت و تو، چشمانت رو
فرش راهش لردی
دوست دارم از خودست بشنوم وقتی له صدای جبرئیل رو به «اقرأ» شنیدی،
چه حسّی داشتی؟

راسی می شه از خصّه اون روزی بگلی له هر روز صد اهای دلخراش می شنیدی؟
صدای ناله دخترایی له زنده به گورمی شدن و مادرایی له دخترashون رواز
دلست می دادن.

بیام بگواز غصّه اون روزی له رفیق خدا بارس فرسست و ایشست رفت مدینه.

می تومنی از روزی بگلی له تونستی حرم امن حسین باشی
و حسین باشی حجّش رو به عمره تبدیل گرد و رفت بربلا؟

می دونم بین همه غصّه ها دلست به اون روزی خوش
له آخرین حجّت خدا پاروی شونه های تو و دلست به دیوار گعبه من ذاره
و صدای «أنا بقية الله» ش رو به گوش همه دنیا من رسونه.

خوش به حالت! هم صدای نبوت آخرین پیامبر و هم ندای خبور
آخرین امام، از دل تو به همه زمین من رسه.

تقدیر به ملّه سرزمین خدا!

سرشناسه: عباسی ولدی، محسن، ۱۳۵۵
 عنوان و نام پدیدآور: ذکر است کسی که اهل شکر است: باید بشیم ذکر خدا، بعضیا ذکر می‌گن.
 بعضیا ذکرمی‌شن / نویسنده محسن عباسی ولدی:
 ویراستار محمد اشعری.
 مشخصات نشر: قم: آیین فطرت، مشخصات ظاهری: ص ۲۰۳: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 فروست: طعم شیرین خدا. بچشان به کاممان طعم شیرین بی مثال را! ۷.
 شابک: دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۱-۵۹-۸: ۷۰: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۱-۴۸-۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۰۱] - ۲۰۳.
 عنوان دیگر: باید بشیم ذکر خدا، بعضیا ذکرمی‌گن، بعضیا ذکرمی‌شن.
 موضوع: خداشناسی (اسلام)
 موضوع: God (Islam) -- Knowability
 موضوع: ذکر -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Islamic meditations -- Religious aspects -- Islam
 موضوع: شکر -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Gratitude to God -- Religious aspects -- Islam*
 رده بندی کنگره: ۷۱۲PB
 رده بندی دیبوری: ۲۴/۷۹۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۲۷۲۸

نویسنده: محسن عباسی ولدی
 ویراستار: محمد اشعری
 مدیر هنری: سید حسن موسی زاده
 گرافیک: گروه هنری آیین فطرت
 ناشر: آیین فطرت
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: عمران
 نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۴۰۰
 شماره گان: ۲۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان
 ارتباط با ناشر و هماهنگی پخش: ۰۹۱۰۵۸۵۶۳۱۱
 با خرید اینترنتی از سایت «کتاب فطرت»
 یا ارسال نام کتاب به سامانه پیامکی،
 کتاب را در منزل تحويل بگیرید:

 سامانه پیامکی خرید: ۳۰۰۰۱۵۱۰
 کلیه حقوق محفوظ است.

گاهی وقتاً آدم دوست داره یه مطلبی رو، هم بخونه و هم بشنوه.
گوشی شما اگه هوشمند، کافیه برنامه بارکد خوان رو فعال کنید
و قسمتایی رو که بارکد داره، با صدای نویسنده کتاب گوش کنید.

فصلنامه

مقدمه	۹
درس اول: مگه می شه بدون تشکر از مخلوق، شکر خالق رو به جا آورد؟	۲۵
درس دوم: چه طوری باید از مخلوق تشکر کرد؟	۳۹
درس سوم: می شه آدم، ذکر خدا بشه؟	۵۹
درس چهارم: تا حالا به امانت بودن نعمت افکر کردیم؟	۷۹
درس پنجم: چه رابطه‌ای بین شکر و قناعت هست؟	۱۰۳
درس ششم: تو مسائل معنوی هم باید قانع بود؟	۱۲۱
درس هفتم: دنبال خدابریم یا دنبال بهشت؟	۱۴۱
درس هشتم: چرا نباید به نتیجه عبادت، کاری داشت؟	۱۵۹
درس نهم: عادت کردن به عبادت، خوبه یا بد؟	۱۷۹
چیزی که تو کتاب بعدی می خونید	۱۹۹
منابع	۲۰۱

سؤالام که تموم شدن، بهش گفتم: توی جوابایی که دادید،
حرفایی هست که با هم نمی خونن.

گفت: کدوم حرف؟

گفتم: شما گفتید که این حجاب رو برا خودتون انتخاب
کردید؛ چون براش فلسفه دارید.

گفت: بله؛ اما این با کدوم حرف نمی سازه؟

گفتم: الان می گم؛ ولی قبول دارید که اگه برا پوششتون
فلسفه‌ای داشته باشید، نباید جوابایی که درباره حجابتون
می دید، همدیگه رورد بکنن؟

گفت: بله، قبول دارم؛ اما مگه جوابایی من، همدیگه رورد
می کنن؟

دفترم رو جلو تر بردم و گفتم: اینجا پرسیدم که فلسفه شما
برا انتخاب حجابتون چیه؟ شما گفتید: «چون بهم می آد. من
معتقدم آدم باید چیزی رو بپوشه که بهش می آد».

گفت: حرف من، همینه و عوضم نمی شه؛ ولی هنوزم
نفهمیدم که کدوم حرفام با همدیگه سازگار نیستن!

یه جای دیگه رو بهش نشون دادم و گفتم: اینجا
پرسیدم: یه خانوم چه جوری باید تو جامعه حضور پیدا
کنه؟ گفتید: «جوری که برا مردا جلب توجه نکنه تا امنیتش
حفظ بشه».

گفت: این رو هم قبول دارم. نکنه می خوايد بگيد این جوابم
با جواب قبلی سازگار نیست؟ لابد می خوايد بگيد وقتی آدم یه

وصله ناجورشون بود. اونا می خواستن با صحبتای من، اون
وصله جور خونواده بشه. منم تأکید کرده بودم که با رضایت
خودش بیاد و زورکی نیارینش.

انگار دیگه چاره‌ای نبود. از سلام ندادن و طلبکار نشستن اون
دخترخانوم معلوم بود مجبوره بشینه و حرفای من رو گوش کنه.
شایدم با تهدید او مده بود و می ترسید که بلند شه و بره.
صحبت رو ازیه جایی باید شروع می کردم، ازش پرسیدم: برا
مطالعه چی می خونی؟
گفت: روزنامه.

گفتم: کدوم بخش روزنامه برات جذاب‌تره و با دقت بیشتری
می خونی؟

منتظر بودم بگه بخش حوادث یا بخش سینما و شایدم
خبرای سیاسی؛ ولی جوابی که داد، برام خیلی عجیب بود:
صفحه آگهی‌های ترحیم! تا اون وقت، نشنیده بودم که
آگهی‌های ترحیم، برا کسی جذاب‌ترین بخش روزنامه باشه و
برا خوندنش حسابی وقت بداره. تازه می گفت اعلامیه جوون ترا
جذاب‌تره و خوش حال ترش می کنن.

همون دقیقه‌های اول مشاوره، احساس کردم دیگه اون
حالت طلبکار و تهاجمی رو نداره و دوست داره حرف بزنه. منم
فرصت حرف زدن رو ازش نگرفتم.

مثل همیشه یه دفتر پیشم بود و یه خودکار تو دستم. من
می پرسیدم و اون جواب می داد. منم همه رو می نوشتم. فکر
کنم شصت تا سؤال و جواب شد.

چیزی رو می‌پوشه که بهش می‌آد، حتماً به قدری جلب توجه
می‌کنه که امنیتش آسیب می‌بینه؟

خواستم جواب بدم، که ادامه داد: ببخشید؛ ولی چه قدر
فکر شماها کوتاهه! کاش یه مقداری رشد می‌کردید!

انگار نمی‌شد حرف زد. سکوت کردم تا حرفاش رو بزنم. اونم
بدون هیچ تعارفی با خیال راحت ادامه داد: تا وقتی که فکر
شماها این قدر کوتاهه، اوضاع جامعهٔ ما روز به روز بدتر می‌شه.
به نظرم بهترین کار، اینه که شماها ساكت بشید و حرفی نزنید.
باور کنید این طوری خیلی بهتره.

تو صداش خشم و عصبانیت خاصی موج می‌زد. باید
صبوری می‌کردم تا همهٔ حرفاش رو بزنم. اگه این خشم تو
وجودش می‌موند، دیگه نمی‌تونست به بقیهٔ حرفام گوش کنه.
چند لحظه‌ای که به سکوتم ادامه دادم، دیدم دیگه تمایلی
به حرف زدن نداره. انگار غرق فکربود و حواسش نبود که تویه
جلسهٔ دونفره نشسته. بالأخره به خودش اومندو گفت: چرا
ساكتید؟

گفتم: منتظر بودم که حرفاتون تموم بشه، تا ادامه بدم.
گفت: ادامه بدید، من هنوز منتظر اون ناسازگاری‌ای هستم
که گفتید بین جوابام هست. زود بگید کدوم یکی از جوابای من
با هم‌دیگه جور در نمی‌آن.

با حالی که اون داشت، نمی‌دونستم نشون دادن اون
ناسازگاری، می‌تونه بهش کمک کنه، یا فقط عصبانیتش رو

بیشتر می‌کنه! برا این که تردیدم بر طرف بشه، گفتم: فکر کنم الان وقت این کار نباشه. بهتره بحث رو عوض کنیم.

انگار که از لاک عصبانیتش بیرون او مده باشه، بالحن آروم واژ روی اشتیاق گفت: خیلی کنجکاو شدم. خواهش می‌کنم بهم بگید.

گفتم: من قول می‌دم اگه اشتباه کرده باشم، قبول کنم؛ اما شما هم قول بدید که اگه ناسازگاری رو متوجه شدید، از دستم ناراحت نشید.

وقتی ازش قول گرفتم، سؤال و جواب بعدی رونشونش دادم و گفتم: این جایه بار دیگه که از شما پرسیدم: یه خانوم تو جامعه‌ای که مرد اهم حضور دارن، چه جوری باید ظاهر بشه؟ شما جواب دادید: «طوری باید ظاهر بشه که تو زندگی مردا با خانوماشون مشکلی پیش نیاد».

یه نفس راحت کشید و گفت: پس اشتباهتون رو قبول کنید. آخه اینم با جوابای دیگه می‌خونه؛ چون می‌شه یه خانوم لباسایی رو بپوشه که بهش می‌آد، بدون این که تو زندگی مردای دیگه مشکلی درست کنه.

گفتم: این جواب، چی؟

گفت: نشونم بدید.

گفتم: شما معتقدید پوشش زن نباید طوری باشه که توجه مردا رو به خودش جلب کنه و امنیتش رو به خطر بنداره؛ اما این جا گفتید حجابی که الان دارید، باعث جلب توجه مردا می‌شه و معمولاً تو خیابون، برآتون مشکل ایجاد می‌کنه.

سکوت کرده بود و زل زده بود به جوابی که تو دفترم نوشت
بودم. نمی‌تونست انکارش کنه؛ ولی از سکوتش پیدا بود که
نمی‌خواهد قبول کنه. جوری که انگار جواب رونه خونده و نه
شنیده، گفت: ادامه بدید.

دفتر رو ورق زدم. یه جای دیگه رو نشون دادم و گفتم: گفته
بودید حجاب زنا نباید طوری باشه که توزندگی مردا مشکلی
تولید کنه؛ ولی این جا که از شما پرسیدم: «به نظرتون حجابی
که انتخاب کردید و باهاش بین مردم رفت و آمد می‌کنید، تو
زندگی مردا و رابطه‌شون با خانوماشون می‌تونه مشکل ایجاد
کنه؟»، صادقانه جواب دادید: بله، می‌تونه.

بازم سکوت کرده بود و حرفی نمی‌زد. به جوابی که داده
بود، نگاه می‌کرد و به فکر فرو رفته بود. احساس کردم نباید
بذارم بیشتر از اون، احساس شکست کنه. بهش گفتم: واقعاً
قصد نداشتم که شما رو اذیت کنم. فقط می‌خواستم خودتون
متوجه این ناسازگاری بشید و برام حلش کنید.

انگاریخ زده بود. نمی‌دونستم چی کار کنم تا یخش وا
شه. گفتم: اگه فکر می‌کنید دارم اشتباه می‌کنم و منظورتون رو
درست نفهمیدم، بهم بگید.

گفت: نه، درست فهمیدید.

گفتم: یعنی شما متوجه این ناسازگاری بودید؟
گفت: آره؛ ولی حواسم نبود که طوری حرف بزنم تا شما
متوجهش نشید. انگار لورفتم!

گفتم: اگه ناراحتتون کردم، من رو ببخشید و اگه دوست ندارید در این باره حرف بزنید، من اصراری ندارم.

داشت فکرمی کرد. انگار می خواست سبک و سنگین کنه و ببینه حرف بزنه یانه. خیلی دوست داشتم در باره این تعارض صحبت کنه تا رازش رو بفهمم.

گفتم: می شه به من بگید که چه جوری می تونم این ناسازگاری رو براخودم حل کنم؟

گفت: وقتی این ناسازگاری وجود داره، چه جوری می خوايد حلش کنید؟

گفتم: حالا شما کدوم طرف این تعارض رو قبول دارید؟ او نی که می گه «چون بهم می آد، می پوشم»، یا او نی که می گه «خانم طوری باید تو جامعه ظاهر بشه که امنیتش به خطر نیافته و تو زندگی آقایون مشکلی ایجاد نکنه»؟

گفت: شما فکرمی کنید کدوم طرفش رو قبول دارم؟

گفتم: دوست دارم خودتون بگید.

گفت: با این همه حرفی که با هام زدید، فکرمی کنم خودتون باید جواب این سؤال رو فهمیده باشید.

گفتم: به نظرم او نی که تو ظاهر شماست، همونی نیست که تو عقیده شماست.

گفت: درست می گید. من اگه بخوام بدون در نظر گرفتن شرایطی که تو زندگیم بوده، فکر کنم و تصمیم بگیرم، حتماً نماز می خونم و حتماً با حجاب تو جامعه ظاهر می شم.

گفتم: واقعاً؟

گفت: یعنی فکرمی کنید دروغ می‌گم؟

گفتم: اصلاً همچین فکری نکردم. راستش فقط کمی تعجب کردم.

گفت: حق دارید؛ چون این حرف اصلاً به ظاهرم نمی‌خوره.

گفتم: کاش یه مقداری بیشتر توضیح می‌دادید!

گفت: من می‌دونم نمازنه تنها وظیفه بنده در برابر خداست، بلکه همهٔ مانیاز داریم به نماز خوندن. آخه کدوم آدمه که نیاز نداشته باشه با خداش حرف بزنه؟

خیلی برآم جالب بود. این تعارضاً برا من که تو حوزهٔ تربیت کارمی‌کنم، خیلی قابل مطالعه‌ست. برا همینم وقتی با هاشون رو به رو می‌شم، دوست دارم تا آخرش برم.

بدون این که من ازش بخوام، خودش در بارهٔ حجاب گفت: می‌دونم زن حتّی اگه به هیچ دینی معتقد نباشه و فقط بخواهد به شخصیت خودش فکر کنه، نباید تو جامعه طوری ظاهر بشه که مردای مریض نسبت بهش فکر بد بکنن و در باره‌ش نیّت بد داشته باشن.

بغض، گلوش رو گرفت. معلوم بود که دوست نداره پیش من گریه کنه؛ اما انگار زور بغضش چربید و نتونست مقاومت کنه. گریه می‌کرد و منم سرم پایین بود. منتظر بودم بتونه به گریه‌ش غلبه کنه تا گفتگومون رو ادامه بدیم. یه مقداری طول کشید؛ ولی بالآخره بین گریه‌هاش برا حرف زدن، فرصتی پیدا کرد و

گفت: همه اعضای خانواده من مذهبی هستن، یعنی نمازخون و حجباشون رو رعایت می کنن؛ ولی نمی دونم چه جوری بگم که تو این خونه چی بهم گذشته که من رو به این حال و روزانداخته! تو خونه، من دنبال آرامش بودم، مثل همه؛ اما چیزی که تو خونه ما هرچی می گشتی، پیداش نمی کردی، آرامش بود. باور کنید من آدم بدقلقی نبودم و نیستم؛ اما کسی دنبال قلق نمی گشت؛ همه تو دستشون یه پتک داشتن که تا یه خرده نمازم دیر می شد یا یه ذره موهم بیرون می اوهد، باهاش محکم می زدن تو سرم.

یه جوری از پتکا و ضربه هاش می گفت که انگار همون موقع داشت می خورد تو سرمن و دردش رو حس می کردم. معلوم بود که خیلی دلش ازاون پتکا پره.

ادامه داد: وقتی یاد اون پتکا می افتم، همه وجودم می شه غم و غصه. کنار این غم و غصه، یه نفرتی از آدمای نمازخون و با حجاب بهم دست می ده که نمی دونم باهاش چی کار کنم. تضاد و ناسازگاری در حال حل شدن بود؛ ولی چه حل شدن تلخی!

گفت: من تو خونه ای که از اسم خدا پر بود، دنبال آرامش می گشتم. این، توقع زیادیه؟
گفتم: نه.

گفت: این که من از نماز آرامش می گیرم یانه، یه حرفه؛ ولی از مادر نمازخون نباید آرامش بگیرم؟
گفتم: قاعده تا چرا. باید آرامش بگیری؛ البته ...

گفت: البته چی؟ البته اگه خودم بخوام؟ البته اگه دنبال
 این نباشم که از مهر و محبت دیگران، سوء استفاده کنم؟ همه
 اینا رو شنیدم. گوشم از این حرف‌ایله؛ ولی مگه یه دخترنه ساله،
 چه توقعی می‌تونه از پدر و مادرش داشته باشه؟ یه دختر
 هشت ساله چی؟ یه دختر شیش هفت ساله چی؟

گفتم: می‌شه بیشتر توضیح بدید؟

گفت: بذارید این طوری بگم. شما که توی لباس روحانیت
 هستید، این رو به همه پدر و مادرایی که دوست دارن بچه‌های
 دیندار تربیت کنن، بگید که این قدر به بچه‌هاشون استرس و
 دلشوره وارد نکنن. این قدر با بچه‌هاشون دعوا نکنن و او انا رو
 سرزنش نکنن.

چه قدر دقیق حرف می‌زد! انگار یه استاد مسلم تربیت
 نشسته بود و داشت بهم درس تربیت می‌داد. اون دختر ادامه
 داد: چرا به جای این که من آرامش رو از وجود خونوادهم
 دریافت کنم، باید به خاطر نماز، اونم قبل از سن تکلیف دعوا
 بشم؟ یا به خاطر حجاب، اونم قبل از سن تکلیف، تحت فشار
 قرار بگیرم؟

منتظر اون کلمه کلیدی بودم که بگه. دوست نداشتم به
 تحلیل خودم اعتماد کنم و می‌خواستم از زبون خودش بشنوم.
 انتظارم زیاد طول نکشید که گفت: من فقط یه کلمه می‌گم تا
 شما بتونید این ناسازگاری رو براخودتون حل کنید: «لجاجت».
 من به لجاجت افتادم، به لجاجت با کسایی که حرف از دینی

خیلی خلاصه بگم که با خواهر و مادر اون دختر، درباره
اشتباهای رفتاری خونواده حرف زدم و بهشون گفتم این
مشق پراز غلط رو باید از نو نوشت. هر چند کار، سخت شده؛
اما خدا هست و آسون کننده سختی است. شما با دو تا مرهم،
جای پتکای سرزنش رو ترمیم کنید: یکی «محبت» و یکی هم
«احترام» که هر دو تا مایه آرامشند.

تو صحبت با اون دختر خانوم، منتظر بودم راز علاقه‌ش
به صفحهٔ ترحیم روزنامه رو بفهمم. وقتی داشت می‌رفت، یه
حرفی زد که اون راز رو بر ملا کرد. با صدای پراز بغضش گفت:
خوش به حال کسایی که مرگ سراغشون می‌آد و از این همه
بی قراری نجات پیدا می‌کنن! هر چی زودتر، بهتر!
ببخشید شاید اولین مقدمه‌ای باشه که برخلاف انتظار شما
تموم می‌شه. مقدمه‌های دیگه پایان شیرینی داشتن؛ اما من
نتونستم این مقدمه رو شیرین تموم کنم. همون طور که قبل
هم گفتم، مقدمه‌ها برگرفته از خاطرات واقعی من هستن. به
همین دلیل مسعی کردم تو پردازش اونا، اصل قصه رو از بین نبرم.
من دیگه اون دختر خانوم رو ندیدم و نفهمیدم کارش به کجا
کشید؛ ولی آرزو می‌کنم به آرامشی که دوست داشت، رسیده باشه
و خونواده‌ش توان آرامش دادن به اون رو پیدا کرده باشن:

*****

بالطف و عنایت خدای مهریون به جلد هفتم مجموعه
«طعم شیرین خدا» رسیدیم. تا الان پنجاه و نه درس رو پشت

می زدن که بناست برام آرامش بیاره؛ ولی بویی از آرامش تو رفتار و گفتارشون نبود. من به نماز اعتقاد دارم، به حجاب معتقدم؛ ولی دوست ندارم کاری روانجام بدم که خونواده‌م می‌گن. اگه اونا بگن نماز نخون، می‌خونم، اگه بگن حجاب نداشته باش، باحجاب می‌شم. می‌فهمید چی می‌گم؟ فکر نکنم؛ چون شما هیچ وقت، حال و روز من رو درک نکردید.

دوباره بعضش ترکید. بعيد می‌دونستم همهٔ حرف‌اش دروغ باشه یا خیلی بزرگ‌نمایی کرده باشه؛ ولی نباید قضاوت می‌کردم. باید یه فرصتی به خونواده‌ش می‌دادم تا از خودشون دفاع کنن. کمی باهاش دربارهٔ حرف‌اش و احساسش حرف زدم. نمی‌دونم چه قدر فایده داشت؛ چون بعد ازاون جلسه دیگه ندیدمش. به خونواده‌ش اطلاع دادم که می‌خوام یه دیداری با شما داشته باشم. مادر و خواهر بزرگ‌ترش او مدن. بدون استثناء، همهٔ حرف‌اش رو تأیید کردن و حتی یکی از حرف‌اش رو رد نکردن.

برام این همه بی‌خبری عجیب بود. یعنی واقعاً می‌شه کسی دم از دین بزنه و قصدش دیندار کردن دیگران باشه؛ امّا ندونه که کارِ «پتک سرزنش»، خراب کردن، نه اصلاح؟ کیه که ندونه چشوندن آرامش، از هزار تا تذگر و دستور، اثر بیشتری داره؟ کاش یاد می‌گرفتیم که آرامش دادن، چه رمز و رازی داره! حتی ممکنه بعضی از راه‌های آرامش دادن، ساده باشن؛ امّا با همه سادگی، ما ازشون غافل باشیم.

سرگذاشتیم. اصل حرف ماتا این جا، اهمیت و راههای «بزرگ دیدن خدا» بوده؛ اما موضوعاتی زیادی رو هم میون حرفا بررسی کردیم که با هر کدامشون می شه یه زاویه مبهم از زندگی رو روشن کرد.

تو کتاب اول، از بزرگ دیدن خدا و آثارش گفتیم. اسم کتاب رو هم گذاشتیم: «من با خدای کوچکم قهرم!». اون جا فهمیدیم اگه خدا رو بزرگ ببینیم، چه اتفاقای خوبی تو زندگی مون می افته؛ اتفاقایی که هم دنیامون رو آباد می کنه و هم آخرتمون رو.

از کتاب دوم به بعد رفتیم سراغ شناخت خدا از راهی که خود خدا و اهل بیت علیهم السلام گفتن، چون به این نتیجه رسیدیم که اگه می خوایم خدا رو بزرگ ببینیم، باید خدا رو درست بشناسیم. تو کتاب دوم که اسمش «می شود این قدر مهربان نباشی!؟» بود، درباره کمک خدا به کسایی که می خوان تو راهش قدم بردارن، حرف زدیم و بعدشم با گفتگو درباره رحمت رحمانی خدا کتاب رو تmom کردیم. رحمت رحمانی، مهربونی خدا به همه بنده هاشه.

کتاب سوم اسمش هست: «با تیغ مهربانی ات آخرش می گشی مرا!» و اسم کتاب چهارم رو هم گذاشتیم: «با رشته محبتت به کجا می گشی مرا!؟» تو این دو تا کتاب، رحمت رحیمی خدا بررسی شده، رحمت رحیمی، مهربونی خدا به بنده های با ایمانشه. ما به این دلیل، مسیر شناخت خدا رو با

«رحمان» و «رحیم» شروع کردیم که خدا این دو تا صفت رو تو اولین آیه کتاب عزیزش آورده: «بسم الله الرحمن الرحيم». بحثای این دو تا کتاب، نشون داد خیلیامون باید برداشتمون رو از مهربونی خدا عوض کنیم.

در کتاب پنجم به نام «با شکر شکرت شیرین می شود کامم» وارد بحث مهم «شکر» شدیم و گفتیم بین شکر و درک بزرگی خدا ارتباط زیادی وجود داره. کسی که می خواهد اهل شکر بشه، باید نعمتای خدا را بشناسه و هرچی هم به عظمت نعمتای خدا بیشتر پی ببره، بزرگی خدا را بیشتر درک می کنه.

برای کتاب شیشم این اسم انتخاب شد: «با حمد، جارا برای فرشتگان تنگ می کنیم». اونجا، درباره آموزش شکر به بچه ها حرف زدیم و با تدبیر تodusای اوّل صحیفه سجادیه فهمیدیم که با حمد و شکر خدا به چه جاهای بلندی می تونیم برسیم. بعدشم رفتیم سراغ راه های شکر و دو تا راه «توجه به نعمت» و «شکر زبونی» رو برسی کردیم.

حالا رسیدیم به کتاب هفتم با اسم «ذکر است کسی که اهل شکر است». تو این کتاب، بررسی راه های شکر رو ادامه می دیم و به تشکر از واسطه نعمت می رسیم و درباره این که چه جوری می شه از واسطه نعمت تشکر کرد، حرف می زنیم. یکی از اصلی ترین راه های تشکر از واسطه نعمت اینه که به نیازاش جواب بدیم و آرامش، یکی از مهم ترین نیازای هرانسانیه. پس وقتی شما به کسی آرامش می دید، به صورت عملی دارید ازش

این مجموعه (طعم شیرین خدا) بنا داره با تکیه به آیات قشنگ قرآن و حدیثی پر از نور اهل بیت **حَسَنَة** خدا رو معزفی که واژ معزفی خدا به معنی ابعاد مختلف دین هم پرسه.

کتاب هفتم این مجموعه که الان تو دست شماست، درباره اهمیت تشکر از واسطه نعمت و رابطه اون با شکر خدا حرف می زنه. تو این کتاب مطالب مهیفی رو درباره شکر عملی و رابطه قناعت و شکر خدا می خونید.

از یه طرف، قرآن درباره راه به دست آوردن آرامش می گه: «أَلَا إِنْكَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ لَمْ يَأْتِكُنَّ أَنْفُلوْبُ؟» آگاه باشد که دل هاتنبا به یاد خدا آلم می گیرند. از یه طرف دیگه، تو حدیث داریم که حواریون به عیسی می گفتند: «ای روح خدا! با چه کسی نشت و برخاست کنیم؟» عیسی می فرمود: «با کسی که دیدنش شما را به یاد خدا می اندازد و سخن گفتنش بر علم شامی افزاید و رفخارش شمارا به آخرت ترغیب می کند».

همه ما باشیدن این حدیث، این معنارومی فهمیم که باید با کسی نشت و برخاست کنیم که این ویرانی را داشته باشد؛ ولی حولمنون باشد که توی این حدیث، به پیام ویژه وجود دارد. اون پیام، اینه که: ما واقعی همنشین خوبی بر الطرافیامون هستیم که دیدن ما اونارو یاد خدا بندازه. آگه به پیام حدیث توجه کنیم، تحقل بنزگی تورفارو گفتارمون ایجاد می شه. وقتی دیدن ما دیگران رو یاد خدا بندازه، ما «ذکر خدا» می شیم. اون وقتی که طبق آیه «أَلَا إِنْكَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْفُلوْبُ؟» نشت و برخاست با ما مایه آرامش دیگران می شه. ما باید مصدق «ذکر» بشیم تاماً آرامش دیگران بشیم.

ناشر شایسته تقدیر
در پیش‌تیمین دوره کتاب سال حوزه

خوشحال می شویم کتاب های
دیگران را هم بینید.

ketabefetrat.com

انتشارات آینه فطرت